

คู่มือการจัดตั้งชุมชนนักปฏิบัติ หรือ CoP (Community of Practice)

เทคนิคชุมชนนักปฏิบัติ หรือ CoP (Community of Practice) เป็นเทคนิคที่ให้ผู้บุคลากรในหน่วยงานมารวมกลุ่มกัน อย่างไม่เป็นทางการ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และยกระดับความรู้ของบุคลากร (ชุมชนเพื่อพัฒนายกระดับความรู้: Knowledge-stewarding Communities) เพื่อใช้ในการพัฒนาคุณภาพงานที่ตนเองปฏิบัติอยู่ โดยมีแนวทางการดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

๑) กำหนดหัวข้อความรู้ที่จะแลกเปลี่ยนเรียนรู้

หัวข้อความรู้ที่กำหนดจะต้องเป็นหัวข้อที่มีประโยชน์กับการพัฒนาคุณภาพงานของบุคลากร และสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนารายการบุคคลต่างๆที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบไปด้วยการพัฒนาความรู้/ทักษะ/คุณลักษณะ 10 ด้าน ได้แก่ 1)ความรู้/ทักษะเฉพาะทางในสายงาน 2)ภาษา 3)ภาวะผู้นำ/คุณธรรม/จริยธรรม 4)จิตอาสา/บริการ 5)ความรับผิดชอบ/ซื่อสัตย์สุจริต 6)ทำงานเป็นทีม 7)คิดค้น/พัฒนาและประยุกต์ใช้นวัตกรรมใหม่ๆ 8)กฎหมาย/กฎระเบียบในการปฏิบัติงาน 9)การใช้เทคโนโลยี และ 10)ทักษะการคิด

๒) ระบุรายชื่อผู้เข้าร่วมกลุ่มชุมชนนักปฏิบัติ

ผู้เข้าร่วมชุมชนนักปฏิบัติจะต้องเป็นผู้ที่มีความสนใจ มีความจำเป็นต้องพัฒนาในหัวข้อความรู้นั้นๆ และมีความพร้อมในการแลกเปลี่ยนความรู้กับผู้เชี่ยวชาญและสมาชิกคนอื่นๆในกลุ่ม

๓) ระบุผู้เชี่ยวชาญ

ระบุรายชื่อผู้มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับหัวข้อความรู้ที่กำหนด โดยผู้เชี่ยวชาญจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ในหน่วยงาน สามารถมาเป็นวิทยากรหลักเพื่อถ่ายทอดความรู้ให้กับกลุ่ม และพร้อมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญท่านอื่นและสมาชิกกลุ่มผู้เข้าร่วมชุมชนนักปฏิบัติได้ ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญอาจมีมากกว่าหนึ่งคนก็ได้

๔) จัดทำแผนปฏิบัติการแลกเปลี่ยนเรียนรู้/แผนบทเรียน

ผู้เข้าร่วมกลุ่มและผู้เชี่ยวชาญสามารถร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หรือแผนบทเรียน เพื่อใช้เป็นแนวทางการจัดกิจกรรม โดยแผนปฏิบัติการจะต้องประกอบด้วยวัตถุประสงค์ จำนวนสมาชิกที่เข้าร่วม ประเด็นเนื้อหา ระยะเวลา เทคนิควิธีการที่ใช้ วิทยากร การประเมินผลการเรียนรู้ และการติดตามการนำไปใช้ประโยชน์ นอกจากแผนปฏิบัติการที่เป็นภาพรวมของโครงการแล้ว ควรมีการจัดทำแผนกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้รายครั้ง เพื่อกำหนดขั้นตอนกิจกรรมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แต่ละครั้งให้ชัดเจนอีกด้วย

๕) จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

จัดให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ตามแผนที่วางไว้ พร้อมทั้งจัดบันทึกผลการจัดกิจกรรมเพื่อใช้ในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมในครั้งต่อไป

๖) ประเมินผลการเรียนรู้

ผู้เข้าร่วมชุมชนนักปฏิบัติทุกคนจะต้องได้รับการประเมินผลการเรียนรู้ตามแผนที่วางไว้ เพื่อใช้เป็นแนวทางการปรับปรุงพัฒนากิจกรรมและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เข้าร่วมกิจกรรมต่อไป

๗) การประเมินติดตามการนำไปใช้ประโยชน์การปฏิบัติงาน

ผู้เข้าร่วมชุมชนนักปฏิบัติทุกคนจะต้องได้รับการประเมินติดตามการนำสิ่งที่ได้จากการเรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ตาม การจัดกิจกรรมชุมชนนักปฏิบัติจะต้องมุ่งเน้นการใช้คนในหน่วยงานถ่ายทอดความรู้ มีการแลกเปลี่ยนกันระหว่างผู้เชี่ยวชาญและผู้เข้าร่วมกลุ่ม มุ่งเน้นกิจกรรมที่ไม่เป็นทางการและไม่ใช้เวลานาน ซึ่งแตกต่างจากการฝึกอบรมที่ผู้สอนมุ่งเน้นถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียนทางเดียว